

Verslag focusgesprek Leefomgeving en Gezondheid

Datum: 1 juli 2024

Aanwezigen:

Extern

NGO- Wijkgroep West Beverwijk
Omwonende -Velsen-Noord
Vereniging IJmuiderstraatweg
NGO- Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland
Wijkplatform IJmuiden-Noord

4 late afmeldingen

Inwoner Wijk aan Zee
Inwoner IJmuiden
Stichting Zeester
NGO- IJmond IJzersterk

Tata Steel (hierna TSN)

Jeroen Klumper
Ruth van de Moesdijk
Astrid Schouten

Technisch voorzitter

Frank Ratelband

Aanleiding en doel focusgesprek

In navolging op eerdere focusgesprekken is er op 1 juli 2024 een verdiepend gesprek over gezondheid en leefomgeving. Het uitgangspunt is de NRD van TSN en het recente advies op deze NRD van de Provincie Noord-Holland.

TSN gaat een belangrijke fase in, namelijk het uitvoeren van de milieuonderzoeken en het verder in detail ontwerpen van de installaties. TSN wil hierbij de bijdrage van belanghebbenden waar mogelijk betrekken.

Het doel is met een select aantal deelnemers te bespreken wat hun vragen, zorgen en verwachtingen zijn en hoe die zich verhouden tot de NRD, het advies op de NRD en hoe dit terug moet komen in het MER. Net als in voorgaande focusgesprekken, maakt TSN een verslag van het gesprek om met deelnemers en andere geïnteresseerden te delen. Het verslag is geanonimiseerd en wordt in een volgend participatieverslag opgenomen.

Agenda

De voorzitter doet een opening en licht de aanleiding en het doel van het focusgesprek toe. Er zal worden gesproken over de ontwikkelingen sinds het vorige focusgesprek (december 2023), de ontwikkelingen in het project, hoe gezondheid door TSN wordt opgepakt op basis van NRD, advies NRD en het MER, welke stappen er gaan volgen en hoe participatie zich ontwikkelt en kan worden verbeterd.

Impressie van het focusgesprek

Vragen naar aanleiding van verslag vorige focusgroep.

Door Vereniging IJmuiderstraatweg wordt om opheldering gevraagd hoe het zit met CCS (CO₂ opslag onder de grond) en het scheiden van PAKS. TSN geeft aan dat vóórdat Heracless ontwikkeld was, er is nagedacht over toepassing van CCS. In het proces zoals TSN nu voor ogen heeft, wordt uitstoot vermeden door gebruik van een andere techniek. Er ontstaat nog wel pure CO₂ dat zal worden afgevangen. Dit betreft een veel kleinere hoeveelheid t.o.v. het eerdere plan dat dus al langer van de baan is.

PAKS is stof gebonden en TSN heeft een minimalisatieverplichting voor de uitstoot van PAKS. Dit betekent dat TSN altijd onderzoekt hoe er kan worden afgevangen worden. Deze minimalisatieverplichting betreft een eis van de overheid waar TSN zich aan dient te houden. TSN benadrukt dat er via het just transition fund wel geld beschikbaar is gekomen voor de regio waarin partijen innovaties kunnen ontwikkelen, zo is er ook één omtrent het scheiden van PAKS. Echter volgt TSN voor het grote Groen Staal-project met name technieken die al bewezen zijn.

Ontwikkelingen sinds vorige focusgesprek

Het vorige focusgesprek over gezondheid vond plaats in december 2023. Hierna zijn er diverse rapporten verschenen, zoals de eerste analyse van Expertgroep Gezondheid IJmond, een rapport over Geluid van industrie in de IJmond van de GGD en rapport van adviseurs Wijers en Blom. Onlangs is er een RIVM memo verschenen waarin een vergelijking wordt gemaakt met een staalfabriek in Taranto, Italië en nog recenter is er een artikel gepubliceerd over hogere zorgkosten in omgeving bij industrie. We staan wat langer stil bij het Wijers en Blom rapport waarin door verschillende lenzen, van gezondheid tot milieu, scenario's worden geanalyseerd: van Tata Steel IJmuiden sluiten, tot helemaal niks doen en de situatie laten zoals het nu is. Er is gekozen voor scenario 3: het Groen Staal-plan van TSN, maar dan aangevuld met extra, versnelde, milieumaatregelen. TSN geeft aan dat de samenwerking met de Expertgroep goed verloopt. Zo worden er diverse deepdives gedaan en getallen uitgewisseld.

MER en GER

Milieufederatie Noord-Holland vraagt zich af of het advies van de Expertgroep nog meegenomen kan worden in het MER. TSN geeft aan dat dit mogelijk is, bijvoorbeeld door het toevoegen van een scenario of extra studie. Ook licht TSN toe dat de NRD is afgerond en de huidige participatiefase is bedoeld om extra input mee te kunnen nemen in het MER en de vergunningaanvragen. Ook wordt door Milieufederatie Noord-Holland gevraagd of je wel extra studies kan doen, als de NRD leading is en hoe het nu precies zit met de GER. TSN geeft aan dat er hoe dan ook een GER komt, maar wat de timing is en wie het uitvoert nog de vraag is. TSN geeft desgevraagd aan dat het goed is als een onafhankelijke partij zich hierover buigt, echter wordt door aanwezige hardop aangegeven dat het vertrouwen in de overheid op dit vlak ook niet veel beter is dan als TSN dit zelf zou uitvoeren. Als advies wordt bijvoorbeeld gegeven dat de Expertgroep Gezondheid als begeleidingscommissie kan fungeren. Ook bespreken we dat TSN Royal HaskoningDHV heeft ingehuurd (vanwege hun specialisme en kundigheid) om het MER te schrijven.

Het MER heeft naast onderzoek naar de milieueffecten ook een hoofdstuk Gezondheid. Hierin worden de gezondheidsaspecten belicht. Aspect is algemeen gesteld en kijkt naar de relatie tussen gezondheidsadvieswaarden en milieunormen.

Dit kan in het MER zowel kwantitatief als kwalitatief. Dit hangt af van het milieuaspect. Zo worden lucht- en geluidmissies meestal wel kwantitatief beoordeeld en veel van de andere aspecten kwalitatief. Dat hangt af van de verwachte invloed en of er gezondheidsadvieswaarden voor dat bepaald milieuaspect (water, bodem, afval etc.) beschikbaar zijn.

De GER neemt het gezondheidsaspect mee in brede zin en neemt andere bronnen daarin ook mee. Er wordt gevraagd of de Expertgroep Gezondheid dan tenminste een advies kan geven over hoe de GER eruit komt te staan. TSN geeft aan dat dit wel de verwachting is. Waarop er nog een vraag ontstaat of er naar alle ZZS stoffen gekeken wordt. TSN zegt dat er een hele lange lijst van ZZS stoffen is en dat haar

verwachting is dat er ofwel gevraagd wordt op een aantal dieper in te duiken ofwel dat er gegroepeerd wordt. Dit zou duidelijk moeten worden in het methodisch kader van de GER, zoals het ministerie van I&W dat nu aan het opstellen is. De lijst met ZZS stoffen is lang en er worden 'groepjes' gemaakt van de te onderzoeken stoffen.

Best beschikbare technieken

Er wordt gevraagd of er al een BBT norm beschikbaar is voor de diverse nieuwe installaties. Voor de EAF is deze BAT-BREF er, maar dateert deze wel. Voor de DRI installatie is er nog geen Europese BAT-BREF norm, met onderliggende BBT (best beschikbare techniek) voorschriften. Echter, gaat TSN zelf op zoek naar de best beschikbare bewezen techniek. Voor bepaalde installatie onderdelen, is deze wel beschikbaar. Met bewezen technieken bedoelt TSN dat die al elders in de wereld bestaan en operationeel werkend zijn. TSN gaat geen nog niet bewezen technieken of experimentele installaties of processen beschouwen. Om die reden zal er minder snel voor experimenten worden gekozen. Ook benadrukt TSN dat de emissies gaan afnemen, zoals ook in het Groen Staal-plan omschreven.

Effecten Groen Staal-plan

De deelnemers spreken zich uit dat de verwachting is dat het Groen Staal-plan een positieve bijdrage gaat leveren aan de impact op gezondheid. Hierbij is van belang met welk referentiejaar je rekent en of er autonome ontwikkelingen ontstaan in de tijd. In het MER wordt een afweging gemaakt hoe in 2030 de effecten zullen zijn, wanneer er geen transitie plaatsvindt t.o.v. de situatie waarin het project wel uitgevoerd wordt. TSN verwijst nog eens naar de [Groen Staal brief](#) waarin gedetailleerd wordt omschreven welke doelstellingen er zijn op het gebied van o.a. emissies en hinder. Er wordt vanuit de deelnemers aandacht gevraagd hoe de bovenwettelijke maatregelen worden meegenomen in het MER. TSN geeft aan dat dit nu nog geen onderdeel is van het MER, dat zal dan aanvullend worden onderzocht, en ook inzichtelijk worden gemaakt voor belanghebbenden. Alle maatregelen en effecten die we met Roadmap plus hebben behaald zitten er wel in. Er wordt door deelnemers geadviseerd om goed met de Omgevingsdienst NZKG en Provincie Noord-Holland te bespreken hoe je uitkomsten zichtbaar kan maken voor omgeving. Als de omgeving verwacht dat de uitstoot het liefst naar 0 gaat, is het belangrijk om de omgeving goed mee te nemen in wat er kan en waar we naar toe gaan. TSN verwacht niet naar 0 te kunnen, maar zeker wel een significante verbetering te kunnen creëren.

Andere onderwerpen die nog passeren, zijn het 'doorberekenen' van extra kosten in de staalprijs die het mogelijk maken om 'schoon' staal te maken, het al dan niet ontbreken aan een level playing field met concurrentie in Europa waarbij overheidssubsidie een relevante rol speelt en de scherpte van de vergunning. Er wordt gesuggereerd dat het ook een optie is om vanuit schone lucht te redeneren in plaats vanuit emissies. Echter wordt de lucht door meerdere bronnen bepaald en dus niet alleen door TSN, dus is dit een uitdagende opgave.

Ook is er advies om zo cijfermatig mogelijk te zijn in het MER, in plaats van de gebruikelijke minnetjes en plusjes, en het gezondste scenario in ieder geval volledig door te rekenen. TSN meldt hierbij dat het aantal scenario's heel groot is, naast alle scenario's moeten de scenario's ook in iedere fase beschreven worden, bijvoorbeeld: de bouw, de transitiefase, de commissioning fase en de BAU (business as usual) fase. Dus de scenario's zullen niet allemaal tot hetzelfde detail niveau uitgewerkt worden in het MER. De overgangsfase en bouwfase zijn ook onderdeel van de berekeningen. De sloopfase staat nog niet in het MER.

Vervolg participatie

De voorzitter vraagt aan de deelnemers om verbeterpunten en suggesties op hoe zij verder in het traject mee willen worden genomen. Men is tevreden over de avonden en deze focusgroep, maar geven ook aan groeperingen te missen en het zonde zou zijn als zij de boot missen. Als er veel in de media wordt gezegd door deze groepen, is het ook een idee om bij ons allemaal aan tafel te komen. Ook voor de focusgroep aandacht vragen in de lokale bladen, om de groep eventueel te vergroten. Er wordt aangegeven dat de focusgroep graag op een eerder moment het concept MER ontvangt om nog adviezen te kunnen geven.

In de rondvraag vraagt de inwoner uit Velsen-Noord of het recente bericht van RTL over hogere zorgkosten in woongebieden nabij industrie betekent dat TSN mogelijk gaat compenseren. De deelnemers en TSN constateren gezamenlijk dat die kosten niet 1 op 1 te koppelen zijn aan TSN. Bovendien springt Velsen-Noord ook niet eruit bij de metingen als gebied waar de impact op gezondheid het hoogst is.